Ч. 11. Львів, четвер 2. марта 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік І.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 700 М. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Амершці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 40 М., в „Надісланім“, в „Оповістках“ і некрольоґи 60 М. Між новинками і в редакційній части 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50 процент дорозче.

Виходить о годині 7. рано. Один прим. 30 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 1. марта 1922.

Кресові соціял-патріоти і Східна Галичина.

Від якогось часу в польській соціял патріотичній пресі товчеться справа Східної Галичини, як леґендарний Марко по пеклі. Кілька разів повертав до цеї справи варшавський „Роботнік“. Посол польського сойму Нєдзялковскі зарепродукував був в тім же „Роботнік-у“ свій проєкт територіяльної автономії Сх. Галичини без Дрогобича і Борислава. Опісля на засіданню Начальної Ради П.П.С. він ласкаво „пожалував“ автономічній Сх. Галичині вже й бориславський басейн.

З приводу цих нешкідливих автономічних проєктів знялася страшенна буря в польській шовіністичній пресі. Навіть львівський „кресовий“ „Дзєннік людови“, орґан П.П.С. підняв великий шум, а лихої слави листопадовий „герой“ пос. Гавзнер просто зголосив свій виступ з Нач, Ради П.П.С.

Ця позірна буря в шклянці води, призначена для очей Европи і всяких легковірних людців, знайшла свій епільоґ — аж у Львові. В неділю відбулася тут окружна конференція П. П. С., на котру — поруч всяких на червоно підмальованих зоольоґічних ендеків в роді Левенгерца, Гавзнера, Щирека і ин. — зїхав теж в супроводі цілої ґвардії старий крутій Дашиньскі.

Бажаючи відповідно настроїти кресових соціял патріотів, місцева філія „Слова польско го“ — „Дзєннік людови“ помістив передовицю під написом: „Справа східної Мало польщі“, де — користуючись привичною дешевенькою фразеольоґією, ось як висловлює свій погляд в справі Сх. Галичини: „Істнуючий запальний стан, адміністрація недоросла до висоти завдання, панування при помочі вязниць і репресій, ось мотиви, котрі все могутнійшим голосом кличуть о те, щоби ввійти на шлях лагодження конфліктів, щоби випрацювати проєкти, котрі у відповіднім моменті могли би бути підставою порозуміння. Розвязка національної квестії на тім, як на кождім терені, може наступити тільки шляхом порозуміння. На жаль, нинішні умовини не сприяють такому порозумінню, якунебудь принялось би плятформу переговорів, бо по польськім боці нема нікого, хто згодився би на вилучення Східної Галичини з границь держави, а по українськім боці не найдеться ніхто, хто хотів би лишити той край в границях Польщі“. Тому треба вести теоретичні дискусії на тему поладнання цеї квестії і випрацьовувати проєкти для залагодження конфлікту. Найвідповіднійшою — по думці „Дзєнніка“ булаб національна автономія і то така, котра не піддавалаб (роз. теоретично) одну націю суприматії другої. Як це виглядало би в практиці, можемо собі уявити.

Таким чином всіми ліками на болі і плястрами на рани, після найбільшої війни, після неймовірних переживань, після найбільших жертв з боку українського народу, після моря пролитої крови за ідеї, що лягли в основу соціялізму, — універсальним засобом на вирішення століттями тріваючого спору на цій межі між двома світами мають бути дискусії і проєкти, котрі колись можуть бути основою порозуміння.

І в тому дусі розвивалася дискусія на недільній окружній конференції П. П. С., і в тому дусі ухвалено маккіявельську резолюцію.

Цікаво, що в часі довгої дискусії в справі Сх. Галичини не впало, попросту не вихопилося ані одно слово про вирішення цього спору шляхом плебісциту. А прецінь колись так завзято шафували польські соціялісти цим засобом, уважаючи його єдино доцільним. Сьогодня заглухло й задубіло соціялістичне сумління пепесовців, а з під тонкої скорупки дешевенького соціялізму появилися ненаситні гієни, здатні в святочних хвилях в ряди-годи проливати крокодилені сльози про польську управу при помочі зязниць і репресій, воєводів, старостів і жандармів.

А прецінь просто для збереження приличности повинна була недільна конференція кресових соціял-патріотів висловитись за плебісцитом і то з двох причин: 1) що така ухвала малаб тільки теоретичне значіння, як всі ухвали П. П. С., але за те хоч частинно сальвувала би псевдо соціялістичну вивіску цеї шовіністично-імперіялістичної партії. — і 2) промовчання, значить відкинення плебісциту в країні, котра через шістьсот літ була виставлена на залив з заходу, вже тим самим свідчить про певність некорисного висліду для Поляків.

Польські соціял-патріоти дуже уникають також згадки про те, що справа Східної Галичини є міжнародною квестією, що Сх. Галичина має своє місце в міжнародніх договорах та що в справі цеї країни заанґажована честь кількох великих народів. Спроби звести справу Сх. Галичини до домашнього спору є мертвороджені, є обманом на власній суспільности, котру годується байками з тисяч і одної ночі, казками про вибраного королевича.

Ми ані дивуємося польським соціял-патріотам, ані не маємо почуття болючого розчарування. Коли про це пишемо, то тільки тому, щоби нечисленні одиниці серед нашого громадянства вилічити з сліпої віри в те, що польські соціялісти чи комуністи є ліпші, кращі від яких небудь ендеків чи хадеків. Всі вони одних поглядів, одних змагань відносно нашого народу, а тільки шляхи методи для осягнення своїх цілей дещо модифікують, та й то не дуже.

Ні їх дискусії, ні їх проєкти не скривлять прямовання нашої нації до своєї державности. А єдиним засобом до тої безкомпромісової методи є тільки самоозначення нашого народу і його території.

Українські справи.

Проф. Швець про завдання і цілі Директорії.

В розмові зі співробітником „Русспресс“, член Директорії проф. Швець так пояснив завдання і цілі Директорії, як також причини відновлення її діяльности:

„Директорія виступила, щоби не дати перерватися нитці українського державного життя. Істнування утвореного в межах Польщі державного апарату У. Н. Р. оспорюється самою Польщею, яка зобовязалася припинити його діяльність згідно з рижським договором. Директорія заявила в свойому відзиві, що відсутні члени можуть взяти уділ в акції Директорії.

Відносно східно-галицького питання, то Директорія приймаючи на увагу факт, що Галицьке Правительство Петрушевича представляє інтереси самостійности цеї української території, заключає, що належить з пошаною відноситися до змагання галицького народу.

Директорія бажає, щоби цінні сили державного апарату, який істнує на території Польщі, не були втрачені для національного діла України. Те саме відноситься також до численних установ між иншим до посольств і місій.

Як головне завдання намічує собі Директорія працю для забезпечення українському народови державної независимости.

Необхідний до цеї праці технічний апарат повинен бути зложений на початок хотяй би в найбільше скромних рамках, з огляду на важке фінансове положення.

Директорія буде всіми силами старатися викликати заінтересовання великих і малих держав справою України. Повстання українських народніх мас проти окупантів є свідоцтвом народних стремлінь до незалежности. Директорія буде старатися, щоби народні змагання одержали признання світа.

Справа еміґрації звязана з фінансовим питанням. Директорія робить всі заходи, щоби добути средства для еміґрантів, розуміючи всю величезну важливість збереження еміґрантських сил для народнього організму.

Директорія виступила тому, що політична місія, яку вів один член Директорії, показалася обєктивно неможливою. Директорія думає, що вона відновила свою діяльність саме тоді, коли українське питання стануло на денному порядку міжнародньої дискусії.

До цих дискусій прилучить і Директорія свій голос в імя оборони незалежноси України.

Ідею федерації Директорія відкидує“.

Конституція Підкарпатської України.

Накладом Інформаційного Бюра підкарпатських Українців в Гомстед, Пенсилвенія появилася маленька брошурка, якої автором є бувший ґубернатор Підкарпатської України д-р Гриць Жаткович, а яка має заголовок: „Як мусить виглядати конституція Карпатської Руси?“

Вже здавна відомо, що § 3. чесько-словацької конституції в богатьох оглядах стоїть в яркім противенстві до розпорядків 8—13 артику ів Сан Жерменського договору. Мала брошурка, з якої витяг подаємо низче, відзеркалює погляд д ра Жатковича, як він представляє собі розвязку карпато-українського питання.

І. Загальні лінії. Карпатська Україна прилучається як одиниця до чесько словацької держави на основі добровільного рішення по думці умови, заключеної між союзними і заприязненими державами і Чехословаччиною в Сан Жермен дня 10. вересня 1919, маючи забезпечену автономію (самоозначення) в як найширшім обсягу. (Арт. 8—13 договору). Що доторкає східних границь Карпатської України, то ці останні мають бути визначені дорогою договору між чесько-словацьким парляментом з одного боку і соймом Карпатської України з другого боку, котрий то договір після приняття його обома парляментами повинен стати основним законом як чехо-словацької республіки, так і Карпатської України.

II. Заступництво Карпатської України в чеськім парляменті. Карпатська Україна повинна бути заступлена своїм окремим представництвом в чесько-словацькім парляменті в цей спосіб, що має висилати своїх депутатів до цього парляменту. Посли і сенатори мають посідати ті самі права, що і инші члени парляменту, вони не можуть одначе виконувати свого права голосовання в тих справах, які є виразно застережені для сойму.

III. Сойм. Сойм складається з 45 послів, які вибираються на основі загального, рівного і тайного права голосовання і принціпу пропорціональности. Пасивне виборче право посідають ті, що народилися на Підкарпатській Україні або

там приналежні, живуть там безперервно три роки до виборів, скінчили 30-тий рік життя і мають активне виборче право. Активне виборче право, переведення виборів і виборчі комісії регулює окремий закон. Перша сесія тревае три роки. Всі слідуючі по 6 літ. Жупани і повітові урядники не можуть бути членами сойму. Члени судів, виборних судів і представники округів не можуть рівночасно бути членами сойму.

Сойм скликається раз на рік на зазив президента губернатором до Ужгороду. Губернатор має право за згодою президента відрочити або розвязати с йм. Нові вибори мусять бути переведені на протязі 60 ти днів, а сойм скликаний протягом дальших 60-ти днів. Послів не вільно за виконування їх права голосовання в соймі та його комісіях притягати до відповідальности. Входячи в свій уряд, посли складають присягу вірности; незложення присяги, або умовне зложення присяги спричиняє утрату мандату.

Круг ділання сойму обіймає законодавство (в легіслятивнім і екзекутивнім змислі) в усіх справах язикових, шкільних, релігійних і льокальних автономної території, як також в тих, котрі на нього переносять закони республики. Жаткович покликується тут на колишній основний закон про відношення між Угорщиною і Хорватією. В усіх инших справах виконує законодавчу владу пражський парлямент. Законопроєкти вносить правительство. Одначе сойм посідає також право ініціятиви.

Президент і губернатор мають право протягом одного місяця відкинути закон. Одначе, коли більшість послів обстає при законі, закон мусить бути проголошений. Закони підписує президент і губернатор.

Сойм виконує опіку і догляд майна заведень і фондів Карпатської України, керує державними видатками і дбає про виповнення зобовязань. Рішення про продаж краєвого майна, заведень і фондів, як також про позички можуть бути приняті лише шляхом закону.

IV. В справах автономних, в яких не є компетентні міста, громади, установи для самоурядовання і релігійні заведення, виконують екзекутиву автономні органи, у спільних справах державні органи.

На чолі адміністрації стоїть губернатор, якого іменує президент з поміж трьох кандидатів предложених соймом. В автономних справах губернатор є відповідальний перед соймом. Він мусить мати що найменше 35 літ, бути чехо-словацьким громадянином і мати пасивне виборче право. Губернатор переводить в життя закони, ухвалені соймом, і є найвищим автономним органом. В інтересі як найширшої автономії одначе можуть йому бути передані також поодинокі загальні справи, оскільки на це дозволяє єдність республики. В загальних справах повинні урядники і урядові слуги бути по можности уроженцями краю.

V. В справах фінансових, хліборобських, лісових і гірничих повинен бути заключений договір між парляментом і соймом, який прийнятий обома парляментами повинен стати основним законом як республики, так і Карпатської України. *К.*

З Волині та Холмщини.

Просвіти „автономії“ й невблаганна дійсність.

ОШ

У звязку з майбутніми виборами до польського сойму, потішають Волиняків (численні в нас на Волині оті „Zjednoczenia“ та польські „політики“) всякими „автономіями“. Зацитькуючи „обіцянками“ доведену до розпуки українську людність, „політики“ та „działacze społeczni“ для ратування нашої справи, радять Українцям утворити бльок з „поступовими“ колами польського громадянства. Урядові-ж чинники на Волині у своїх поступованнях заховуються так, що не лишається і сліду, що Українці на Волині взагалі істнують. Так наприклад, оголошення про ставання до бранки (в польське військо) **також** і **Українцям**, було розліплено на вулицях м. Ковля, в кінці лютого с. р. — тільки **на польській мові**. Як би там українська людність не була заголюкана, навіть при всьому бажанню свому скоритись тому розпорядженню, — можливі звичайно випадки, що людність українська не виконає того розпорядку. А тоді буде претекст потягнути „винуватих“ в ухилянню від військової повинности.

Як шануються на Волині права українського народу яркою ілюстрацією є і низче наведений документ. З огляду на ширше його значіння містимо без скорочень.

„До Вельможного Пана Президента окружного суду в Луцьку. Високоповажаний Пане! 25. ц. лютого на моє помешкання, Ковель, улиця Маціївська ч. 48, в часі короткотермінової відсутности моєї, надіслано мені візвання Суду Окружного в Луцьку, відділ карний I — явитися мені, яко оскарженому в моїй справі арт. 139 і 154 к. к., до переслухання у мирового судді I. округа в Ковлі. Не зважаючи на те, що моя родина відмовилась приймати те візвання, писане польською мовою, поліціянт силоміць покинув останнє в моїй хаті.

Зважаючи на те, що арт. 7 Версайського Трактату, який дослівно звучить так:

„Всі польські громадяне без ріжниці раси, мови чи релігії рівні перед правом та будуть користуватися однаковими правами громадянськими й політичними. Ріжниця що до релігії, вірування або віроісповідання не повинна перешкоджувати жадному польському громадянинови в користуванню громадськими й політичними правами саме тоді, коли діло йде про допущення до громадських урядових посад, обовязків, почесних станів, або про виконання професій й промисловости. Не буде жадного обмеження для польського громадянина в вільному користуванню якою догідною мовою чи то в приватних стосунках, чи торгових, чи в ділах друку й усякого рода оголошеннях та громадських зібраннях“.

Що арт. 12 тогож трактату (початковий уступ) дослівно застерігає таке:

„Польща згоджується на те, щоби постанови попередніх артикулів, відносно меншостей — расових, релігійних, по мові — становили зобовязання міжнародньої ваги й віддавались під гарантію Союза Народів. Їх не можна змінити без згоди більшости Ради Союза Народів“.

Згідно тому **я і в сучасну пору** маю право жадати пошановання моєї рідної української мови. Останнє також забезпечує і польська конституція, не допускаючи жадних сумнівів і хибної інтерпретації. Завдяки тому, прошу Вас, Високоповажаний Пане, аби Високий Суд, н чолі котрого маєте шану Ви стояти, надсилав мені папері в моїй рідній українській мові. Силоміць залишене в моїй домівці візвання, при цьому долучаю.

Марко Луцкевич.

П. П. С. і Східна Галичина.

Львівський „Дзєннік Людови“ поміщує точне звідомлення з дводневих нарад відбутої в суботу і неділю у Львові окружної конференції, яка може послужити інтересним причинком до характеристики ідеольогії поодиноких представників ППС.

Першим на суботньому засіданню промовляв в справі Східньої Галичини пос. **Дашиньскі**, який говорив більше менше так:

Справа упорядкування національних відносин в Польщі не має територіяльного, льокального характеру, але значіння загальне, основне. Нинішна Европа, а особливо та її частина, яка нас найбільше цікавить, соціялістична Европа, елементарно тужить за миром, мало не за миром за всяку ціну. Кожну розятрену рану хотіла би Европа усунути, а такою є справа Ірляндії і Східної Галичини. Европа мусить так в інтересі европейського соціялізму як і европейської буржуазії, бути тереном мира, бо тільки тоді економічні сили Европи будуть належито визискані і запевнять їй відповідне місце в світі.

Сила суґґестії, яку має нині Льойд Джордж, вивішуючи довід

ЙОГАН ҐОТЛІБ ФІХТЕ.

11)

Промови до німецького народу.

Переклад **М. ЄВШАН.**

ДРУГА ПРОМОВА.

(Продовження.)

Ми сказали в горі, що те виховання, що будить духову самодіяльність виховання, родить пізнання і се дає нам нагоду означити ще глибше нове виховання в противенстві до теперішнього. Властиво нове виховання основується безпосередно лише на збуджуванню правильної, ступневої духової діяльности. Пізнання родиться, як ми вже в горі бачили, лише між иншими і як неминучий наслідок, який не пропадає. Тому то хоч лише пізнання відбиває в собі образ дійсного життя, яке має в будучности підбадьорити нашого змужнілого вихованка до поважної діяльности; і тому пізнання є в самій річи основною складовою частю наміченого виховання, то прецінь не можна сказати, що нове виховання безпосередно змагає до того пізнання, воно лише містить його в собі.

В противенстві до того дотеперішнє виховання мало на оці власне пізнання і деяку долю змісту пізнавання. Дальше відкривається велика ріжниця між способом пізнавання, яке стрічаємо між иншим в новім вихованню, а тим, якого уживало дотеперішнє виховання. Нове виховання доходить до пізнання законів діяльности, на яких основується можливість всякої духової діяльности. Коли нпр. ученик старається в буйній уяві простими лініями обмежити простір, то тут пробуджується в ньому перша його духова діяльність. Коли він після тих спроб прийде до висновку, що менше як трьома простими лініями не можна обмежити простору, то сей висновок є принагідним пізнанням другої, зовсім иншої чинности пізнавання, яке ограничує й змогу розпочатого пізнавання. Те виховання бере на себе зараз на самому початку дійсно понад всякий досвід високе надзмислове, строго послідовне та загальне пізнання, яке замикає в собі вже наперед всякий опісля можливий досвід. Навпаки, дотеперішня наука займалася з правила лише істнуючими прикметами річей, такими, якими вони власне є, без огляду на те, чи можна би було вияснити їх причину, і якими їх треба було брати та вірити в них; отже в пониманню кермувалася здібністю памяти, яка стоїть виключно на службі річей, через що зовсім не могла мати зрозуміння для духа, як самостійного, та первістного принципу самих річей. Нехай новійша педагоґіка й не думає заслонитися проти того закиду покликання на свою часто виявлювану відразу до механічної науки напамять і на свої відомі майстерства в сократівській манері; бо про се вона вже деинде дістала ґрунтовне поучення, що ті сократичні мудрування „зубряться“ також на память, і що се тим небезпечнійше зубрення, що для ученика, який не думає, дає таки злуду, що він може думати; що инакше й не може бути супроти змісту, якого вона уживає для розвою, думання, і що для тої цілі треба вибрати зовсім инший зміст. Та прикмета дотеперішнього научування вияснює почасти, чому ученик досі з правила нерадо, а тому поволі і мало учився, і через недостачу принад в самій науці треба було підкладати посторонні принуки, а почасти показує причину дотеперішніх виїмків з того правила. Коли ми обтяжимо саму лише память і не дамо їй служити якій-небудь иншій духовій цілі, то вона стає радше слабістю ума, а не його діяльністю. І тому можна зрозуміти, що ученик дуже нерадо візьме на себе ту слабість. Узнання зовсім чужих річей що не мають для нього найменшого інтересу та їх прикмет, дає йому кепську нагороду за ту слабість; тому треба було поборювати його неохоту запевненням будучої користи з того знання і що лише завдяки їм можна знайти хліб та честь, а навіть безпосередними карами та нагородами; — так що тим самим пізнання зроблено відразу наймичкою змислового добробуту, а те виховання, яке я з огляду на зміст в горі назвав лише нездібним до розвою етичної думки, мусіло навіть, аби підійти до ученика насаджувати та розвивати його моральне зіпсуття і звязувати свій інтерес з інтересом того зіпсуття. Ми переконаємося далі, що природний талант, який, будучи виїмком в правилі радо а тому й добре вчився в школі дотеперішнього виховання, і завдяки тій своїй вищій любови побор вав моральне зіпсуття окружения, та чистим удержував свій ум, завдяки свойому природному нахилови використовував ті предмети практично, і що ведений своїм щасливим інстинктом змагав радше до того, аби подібне пізнання самому викликувати, а не аби за ним лише ш кати; а далі, що предмети научування, з якими, як з виїмком від правила те виховання ще найзагальнійше та найщасливійше справилося, були загалом того рода, що воно взяло їх виконувати на ділі, і так нпр. та учена мова, до котрої прикладано вагу навіть в писанню та говоренню нею, була майже загально досить доброю, а навпаки другої, в котр й вправи в писанню та говоренню були занедбані, вихованки училися з правила дуже лихо та поверховне і вона в дозрілих літах забувалася.

(Продовження буде.)

удержання мира буде іще сильнішою від тієї суґестії, яку мали державні мужі, що вмовляли в народи з початку війни, що її метою є висвободження малих народів. Доказом того є факт, похід хочби з більшевиками, які пошарпали европейський соціялізм, працю цілих поколінь — проти Польщі.

Чиж суд Европи, яка стільки разів зверталася проти нас, буде инший в справі Східної Галичини, як в инших справах?

А тепер власне обличя польського соціялізму в тій справі. Польський соціялізм у Східній Галичині протягом 30 літ ані разу не противставився змаганням мас українського народу до національної незалежности(?), але і селянин і міщанин чув, що націоналістична реакція має своє жерело в шляхотсько ендецькій кормизі в Східній Галичині.

І хто хоче знищити основу реакції в Польщі той мусить полагодити справу Східної Галичини. Хто не розуміє ваги незалежної України, той не розуміє також боротьби польської демократії з царатом.

В нутрі партії має ця справа свою відому історію. Два конґреси, ухвали Начальної Ради і Клюбу заявилися однозвучно і не є завданням окружної конференції протиставлятися загалови партії в цілій Польщі. Ходить тільки о зрозуміння арґументів і мотивів. Тут висувається питання речинця: лучиться воно зі справою конференції в Ґенуї і є товариші, які вважають конечним, щоби перед тими нарадами цілої Европи виступити з власною програмою, инші знова вважають відповіднійшим вижидання на проєкт уряду. Знова инші бояться виступу партії з тою справою з огляду на можливість використання її підчас виборчої кампанії. Вони одначе забувають, що каміння, яким можуть кинути на нас наші противники, є так багато, що ніколи їм його не забракне. І не вільно говорити про побідників і побіджених. Така балачка не є ані соціялізмом, ані людськістю, — але глупотою".

Відтак пос. Дашиньскі подав до відома проєкт автономії, виготовлений соймовим клюбом ППС.

В слід за ним промовив „малопольський" соціяліст Гавзнер, якому імпонує скрайний ендецький спосіб ставлення квестії який побідив (?) в справі Вильна. Він промовляє за становищем окружного комітету ППС., який висловився одноголосно проти негайного вношення проєкту до сойму.

Пос. Морачевскі вважає конечним для будучини соціялізму виборення волі для Українців і порозуміння з Українцями. Обговорює історичні факти накинення готових форм співжиття народами пануючими народам покореним і виказує, що таке накидування мало завсігди лихі наслідки. Внесення проєкту під теперішню пору буде водою на млин ендекіз і пропозицією для Українців. Проєкт не має виглядів перейти в соймі і не матиме ніякого значіння в Ґенуї. Проєкт зєднає тільки ціле міщанство і хлопів в один табор, що не є завданням соціялізму і це є друга шкода, яку проєкт принесе. Впрочім проєкт ослабить ряди парті . Промовляє за наміченням другої мети, підготування зміни внутрішної політики в тій части краю і відношення до Українців.

Дальший бесідник Щирек обговорює внутрішну тактику партії в справі східно-галицького питання. Треба застановитися над тим, чи нема иншої розвязки по думці соціялістичних прінціпів, аніж проєкт клюбу.

Східна Галичина є на його думку типовою теріторією о мішаному населенню і це питання треба полагодити на рівні зі справами „кресових" теріторій як питання — білоруське, литовське і т. д.

Теперішне розмежування Східної Галичини вважає він тимчасовим. Цілий федеративний напрям, який довго домінував в ППС., зачислює промовець до химер; ніде не виступали соціялісти з проєктами федерації. Він критикує законодатні атрибути, надані проєктом краєвому соймови і старається виказати, що це покривдить робітників.

В дискусії забирали голос Сльовскі, Лясковскі, Ґросфельд і Марковскі, після чого замкнено суботнішні наради.

В неділю о 10. год. рано почалася дальша дискусія промовою Дзякана.

Між иншими Бубер висловився за проєктом Начальної Ради ППС. перш за все для сатисфакції соціялістичній моралі. Поборювання націоналізму треба зачати від себе.

Делеґат центрального виконуючого комітету П.П.С. Земєнцкі ствердивши розбіжність арґументів противників обговорюваного проєкту автономії, мотивує цю обставину самозрозумілими переходами краю. Ті настрої треба перебороти для добра працюючих кляс одного і другого народу.

По промові Куриловіча, який висловив побоювання, що територіяльна автономія дасть перевагу українському селянству над робітництвом, промовив Лєвенштайн, який не вважає Східної Галичини окремою економічною одиницею. Цілість українсько польського питання не дасться обмежити теріторією Східної Галичини. На думку бесідника проєкт клюбу П.П.С. в богатьох подробицях недомагає.

Іменем перемиської орґанізації говорив пос. Ліберман, який заявився за прінціпом автономії. Одначе на його думку теперішний момент не надається до внесення проєкту, який не вдоволить ані одної, ані другої сторони.

Морачевскі звернув увагу на вигляди здійснимости проєкту автономії і виступав проти вношення проєкту без попереднього порозуміння з Українцями.

За автономією промовляв між иншими Кобак з Борислава.

Діяманд підносячи хиби і недомагання пропонованих концепцій культурно-національної автономії сказав, що треба заявитися проти метод насильства, а за методом цілковитої свободи, а вона можлива тільки в рамах територіяльної автономії. В політиці П.П.С. мусить панувати ясність і прозорість і тому дальше оставання членів партій в комітеті будуччини Львова в парі з другими партіями є недопускаеме. З територіяльною автономією не можна зволікати, хочби прийшлося її накинути.

Слідуючий промовець Скаляк уважає, що проєкт автономії клюбу П.П.С. не може заспокоїти соціялістичної совісти. Він боїться, щоби внесення проєкту, який по всякій правдоподібности не найде в соймі більшости, П.П.С. не вважала, що вже сповнила свій обовязок супроти кривд українського народу. Ті кривди, задавані поліцією і адміністрацією, мусять бути послами П.П.С. пооорювані, а щойно тоді найдеться моральна атмосфера для взаїмної згоди.

Відомий малопольський „специяліст" Лєвенгерц висловився проти теріторіяльної а за культурно-національною автономією, яка повинна обняти усіх Українців, пробуваючих в межах Польщі.

По промовах Лісєвича, Шаласного та по останньому слові пос. Дашиньского і корреферента Гавзнера принято в поіменному голосуванню резолюцію Морачевского такого змісту: Окружна львівська конференція на нарадах дня 25. і 26 лютого 1922 р. у Львові вирішила резолюцію: Стоячи на становищі рішень конґресу і конечности доведення до порозуміння між польським і українським народом в загалі, а у Східній Галичині особливо. вважаємо всякі односторонні спроби управильнення співжиття обох народів замешкуючих Східну Галичину недоцільними а тим самим шкідливими.

Не пересуджуючи форми, в якій права до самочинного розвитку культурного, політичного і економічного життя будуть обом народам Східної Галичини запевнені і полишаючи усталення тих форм порозумінню обох народів, уважаємо негайне внесення проєкту територіяльної автономії випрацьованого З.П.П.С. шкідливим.

Конференція поручає окружному комітетови пороблення відповідних кроків в цілі доведення цеї справи перед форум партійного конґресу.

Конференція закликає З.П.П.С. до напруження усіх сил в цілі зміни політики урядових властей в Східній Галичині супроти Українців. Треба усунути тих воєводів і старостів, які правлючи односторонно і гноблючи усі прояви національного українського життя, не допускаючи до приноровлювання конституції, закону про рільну реформу і т. д. супроти Українців підсичують боротьбу і незгоду обох народів.

За цею резолюцією голосувало 45 делеґатів.

Відтак вирішено відкликати членів П.П.С. з „комітету оборони будучности Львова".

Л. БІЛЕЦЬКИЙ.

Естетика сучасної поезії і творчість П. Тичини.

I.

„Мистецтво, каже Потебня*), є язик мистця, і подібно до того, як словами тяжко передати другому свої думки, а можна лише розбудити у нього його власні, так тяжко їх передати і через твори мистецтва; отже зміст твору розвивається вже не у мистця, а в тих, що його розуміють... Заслуга мистця є у певній гнучкости образу, в силі внутрішної форми збуджувати найріжноманітнійший зміст" (рефлєксії**). З цього моменту почитається самостійне життя твору незалежного від його творця та бажань розуміти його творчість так, як би він хотів, а не инакше. Виходячи з цих думок одного із найглибших українських знавців тайни мистецької творчости, я підходжу до творчости сучасного молодого українського поета П. Тичини так, як це розумію.

Коли ми приходимо до сучасної поезії взагалі, а не лише української, кидається у вічі найголовнійша риса її — висування на перше місце формальних ознак поетичної творчости, її процесів поетичної конструкції. Поетична структура внутрішних виявлень твору, його образів, його символіки також би мовити внутрішньої форми твору, поетична структура метрики, ритміки, інструментовки всіх тональних виявлень у певній звуковій гармонії, архітектоніки самої мови та всіх її поетичних засобів стилю і нарешті певної мистецької викінченности цілого твору (поеми, романа, сонета, елєгії, баляди і т. и.), що заховує всі закони своєї будови як певна цілість — це все тепер свідомо висовується на перше місце, бо лише в цих засобах (в цьому глибоке переконання) бють найсильнійшим і вічним струмком ті ідеї, ті рефлєксії поета, що причиняються до повстання самих поетичних і взагалі мистецьких творів. Переживаємо як би добу неоклясичного ренесансу, добу неоклясицизму, якого першою колискою була Італія, а найкращою була Франція. Такі імена, як Ронсар, Мальзерб (лірики), Буальо (теоретик француз. неоклясицизму). Корнель, Расін, Молієр (драматурги) були найкращими виразниками поетичної форми у XVII ст. Триста літ пройшло з того часу, і нині ми свідками того, що що історико-літературна еволюція органічно привела нас до тих самих поетичних цінностей, проти яких так повстала формація тоді молодих поетів так зв. романтиків, що були власниками дум майже ціле століття. Правда, були серйозні підстави до такого протесту, бо неоклясичний „парнасізм" так далеко відійшов від дійсности, що пірвав звязки навіть із основним ґрунтом устної поетичної творчости свого народу.

Гердеру треба було зібрати поетичні зразки всіх народів, щоби подати до елєментарного зрозуміння тої правди, яка виявилася між творами неоклясиків і устною поезією, із звичаями та віруваннями їх народів. Починаються поетичні переспіви народньої творчости у її внутрішній структурі, але зовнішня форма переймається в більшости несвідомо і випадково. Великим винятком у цьому відношенню був Т. Шевченко; частю обєднав він творчі поетичні змагання свого народу; і цим піднявся на недосяжну височину у піднесенню як внутрішних, так і зовнішних виявлень української народньої пісні. На жаль, найкраща і найгеніяльнійша сторінка творчости Шевченка ще недосліджена, а вона так на часі... Сучасна поезія творить нову епоху поетичної еволюції, а власне епоху сінтеза неоклясичного парнасізму, що тепер став розвивати внутрішню і зовнішню поетичну форму на ґрунті поетичних витворів устної поезії свого народу: мельодійний ритм народньої пісні підноситься до естетичного прінціпу музикальної ритміки та інструментовки зовнішньої форми у найбільш талановитих поетів сучасної поезії взагалі.

Першим поетом цього напрямку був знов французький поет — Верлєн; першим теоретиком Німеччини був Ніцше; він же свої теоретичні прінціпи конкретизував у такий геніяльний твір, як „Also sprach Zaratustra". У Верлєн і Ніцше у художньо поетичній творчости бачили перш за все виявлення музичного ритму душі; обидва вони були музиками поетичного слова, а Ніцше був навіть пророком бога музики Диониза. Один із критиків Ніцше (Карл Іоель) писав, що з теперішними поетами твориться щось загадкове: вони завсіди співають. Вони блукають у світі як у лісі звуків. Все співає і звучить у них і навколо них, і все співає і все бренить також і в нас, коли ми читаємо їх твори. Вагнер і Ніцше культ музики шукають і в драмі. Сучасні поети поезію Верлєна висовують як маніфест їх поетичної творчости. В останні часи ця ґрупа поетів у Франції утворила як би самостійну громаду поетів „інструменталістів".

На Україні ця течія має таких піонєрів, як Іван Франко і Микола Вороний. Останній поет на сторінках Л.-Н. В-ка звертається до українських поетів з „одкритим листом" („маніфестом"), в якому закликає шукати в поезії нових шляхів, щоб „бодай почасти могли наблизитись до новійших течій та напрямків в сучасних літературах европейських".

(Продовження буде.)

*) Мысль и язык, ст. 179.
**) Пояснення і курсив наші.

Велика Україна.

Розстріли в Проскурові.

В Проскурові на днях більшевиками розстріляні слідуючі особи, яких Ч. К. запідозріла, що вони брали участь в повстанні: Карицький, Чуйков, брати Волошуки (причім старший з них — агроном перед розстрілом повісився, дружина Волощука сидить заарештована в Чека), Доброшинський, Кульчицький, Андрусевич, Клемене, Шидловський, Лаковецький, Радунський, Грицун і другі — всього до 200 осіб.

Земельна нарада в Харкові.

В Харкові відкрита всеукраїнська земельна нарада. Зїхалося 151 делегатів.

Стилева панама.

(Як грабили людовці сх.-галицькі ліси.)

На днях відбулося засідання польського сойму, про яке „Газета варшавська" з 25. лютого с. р. пише: „Вчорашній день в історії наших парляментарних відносин остане ться в памяти, як мало инших. Такої компромітації, яка стрінула одно з великих політичних сторонництв наслідком морального упадку богатьох його чільних одиниць, хроніка польського сойму досі ще не записала. Не новість це, що низка відомих діячів з партії Вітоса, користаючи з правління його кабінету, крала. Одначе мало хто знав, що не тільки крала, а й рабувала. Прямо рабувала.

„Вивели цілу цю панаму на дневне світло посли Станішкіс і Стапіньскі. Перший, виконуючи обовязок, тобто провірювання великих лісових контрактів, заключених між правительством і спілками, які основували людовці (група „Пяст"); зобразив справу в довгім рефераті, так обєктивнім, що аж викликав приватні подяки людовців за доцільне поминення імен скомпромітованих осіб. Стапіньскі виголосив півтораговинну промову, добре приготовану, обосновану фактами, а тон її був пристрастний; видно було, що любувався пімстою за колишню компромітацію, видно було партійну заїлість і почуття радости з посідання матеріялів, які обтяжують честь його противників".

Тому що ця панама мала місце на терені Східної Галичини, тому що ходить тут о українські ліси, які людовці за часів правління Вітоса в дикий спосіб розпочали експльоатувати і набивати таким чином свої кишені, подаємо зміст промов обох промовців.

Станішкіс говорив:

Контракти, про які мова, заключено австрійським правительством і вони в части вигасли, а в части є в силі. Відносяться вони до пятьох теренів, а саме: 1 а група — Добромиль, Мигова, Старява і Береги; 2-га — Лопянка і Суходіл; 3-тя — Рахинь і Туря остає у власній експльоатації міністерства публичних робіт; 4-та — Пасічна, Зелена, Рафайлова; 5-та — Татарів і Ворохта. Першу групу міністерство публичних робіт віддало до експльоатації спілці „Загрода", другу т-ву аграрно кольонізаційному, четверту спілці „Будулец" зглядно „Перет", а пяту Польській Людовій Деревній Спілці. Контракти ці заключено в р. 1920 на таких умовах, що за експльоатацію правительство зобовязувалося платити не готівкою, тільки частиною деревостану, а саме: „Загрода" мала достачити зі 100 m³ дерева в округлім стані 24 m³ будівляного матеріялу. Цей контракт підпав зміні і ограничено тільки на 16 m³ будівляного матеріялу. Т-во аграрно кольонізаційне мало зі 100 m³ округлого дерева достачити 24 m³ матеріялу будівляного. Мало воно теж вибудувати фабрику, на що одержало безпроцентову позичку 5 мілїонів мп. Т-во „Будулец" зі 100 m округлого дерева мало дати 35 m³ тертого матеріялу. І це т-во одержало з міністерства позичку 5 мілїонів на будову фабрики в Станиславові. Людова Деревна Спілка мала достачити 40 m³ тертого дерева зі 100 m³ округлого на пні, а як що правительство буде потрібувати тертого дерева, так за перепинення кождого метра має за платити 2.000 мп. і дістане з 50 m³ округлого 30 m³, а при гірішм 25 m³ тертого, тобто, що крім тих двох тисяч марок спілка має ще решту матеріялу.

З сього показується, що з 2,000.000 m³ дерева, призначеного на відбудову, правительство дістане на основі тих контрактів 535.000 m³ будівляного матеріялу, т. зн. четверту часть.

В підкомісії представник міністерства публичних робіт пояснював ці контракти тим, що супроти нестаности польської валюти годі було найти підприємців, що піднялися би експльоатації за готівку. Одначе слід зазначити, що ціна за працю тепер висока, а якщо відновини покращають, то контракти будуть для правительства ще менше корисні.

Відтак правительство прецінь заключує умови т. зв. рухомі, т. зн. оперті на сталій ціні роботи. Тяжша це річ, одначе можлива. І треба додати, що в експльоатації лісів певну частину видатків покривають останки дерева.

Це одна риса тих контрактів. Другою спільною рисою було, що вони не були виконані, з виїмкою контракту, заключеного з „Людовою Деревною Спілкою". Инші фірми не ведуть експльоатації. „Загрода" вправді розпочала її, але на основі иншого контракту, заключеного в жовтні 1921 р. Дістала вона до експльоатації 54 тисячі m³, до грудня витяла половину, т. зн. 27 тис. З цеї скількости дерева вивезено до половини грудня тільки 2 тис. m³, тобто 1/27 з того, що мало бути виексплоатоване. Відбудова одержала до кінця грудня 2560 m³ округлого дерева і тільки 60 m³ тертого. Перет тільки розпочав експльоатацію, а Т-во аграрно кольонізаційне взагалі не зачало.

Висновок ясний:

На експльоатацію призначено 2 мілїони m³, з сього один мілїон m³ в тертім матеріялі, а між тим експльоатація не розпочалася, хоча терени передано ще в падолисті 1920 р. Хто сьому винен, чи мін. рільництва, чи публичних робіт? Спілки, що мали вести експльоатацію, постійно пертрактували з тими міністерствами. Первісні кошта інвестиції, обчислені одною зі спілок на 8 мілїонів, зросли до 26 міл. а пізнійше перейшли 190 мілїонів. Можливість заосмотрення населення в дерево загамована. Ці контракти, мимо сього, що їх провірювала найвисша контрольна палата, мають отсі хиби. Звичайно при заключуванню контракту кавція виносить 10 проц. вартости одноріччного вирубу. Між тим приміром „Загрода" зложила один мілїон марок. А яким основним капіталом повинна розпоряджати організація, яка має до експльоатації 100.000 m³?

Показується, що розпоряджала 300.000 мп. Отже, яку гварнцію мало правительство?

Друга хиба в контрактах є ілюзоричне застереження права першокупу, бо й тут правительство не застерегло собі відповідних гварантій. Вкінці кари, які предвиджувало правительство за неповне виконання контракту, зовсім не відповідали понесеним скарбом втратам. Пр. за кождий день неврухомлення тартаку предвиджена була кара 200 мп. Відтак показалася незгідливість в діяльності поодиноких міністерств. Коли міністерство публичних робіт вело у Варшаві переговори з одною фірмою, у Львові заключувало умову з другою.

Після сього обережного реферату виступив Стапіньскі і кинув на нього жмут яркого світла: Мушу, на жаль, сконстатувати, що з виїмкою одного, всі инші контракти заключені зі спілками, якими проводять визначні члени партії Пяста в Галичині. І так: ліси Татарів, Ворохта, Мізунь, Солотвина міз. дісталися в руки „Польської Людової Деревної Спілки" з осідком в Кракові, в якій головою Надзірної Ради є посол Вітос. (Голоси: Неправда!) Раджу панам не заперечувати очевидної правди. Вітос, ставши премієром, усунувся від проводу, але запрошення до субскрибції уділів і головство було й далі в його руках. Ціла та спілка є в руках жидівської фірми Фальтер і Датнер в Кракові, а сама вона повнить ролю тільки фактора, помагаючи Жидам полагоджувати „гешефти" з державою. (Голоси: Так?!)

Ліси Лопянка-Суходіл одержало аграрно кольонізаційне товариство з директором послом Гжендзельским (Слухайте! Пос. Бриль: Контракт з тою спілкою давно розвязаний!) Ні, не давно! Можу навести свідків, що мали білети від ваших шефів до міністра рільництва, які стверджували полагодження справи тими лісами і поручали, віддати зголошуючомуся, як представникови спілки, віддати Рахин на експльоатацію. Пан Осецкі дав такий білет і тільки завдяки радникови Мікляшевскому не віддано Рахина „Гжимкови і Сці", за якою стояв жид Тавбсман. (Осецкі: Коли я віддав такий білет? Брешеш безлично!) Ви дуже зухвалі, коли смієте заперечувати. (Осецкі: Ордирна брехня!) Можете мене візвати перед маршалківський суд, а знайдуться свідки, що докажуть вам це в очі! (Ердман: Шубравець!) Пане Ердман, ви є шубравцем квадратовим! Четверта спілка „Загрода" одержала ліси Добромиль, Стирява і т. д. Проводять нею інж. Павловскі, людовець, член красвого „Самонсонду" у Львові, Осіньский, б. кондуктор і торговець бульбою, отже чоловік дуже здатний до експльоатації лісів, та якийсь неофіт Герчка, б. угорський жид. Державні ліси в Східниці має „Зруб", спілка в Грибові, якої маніпуляції є предметом судового слідства, але акта є в руках Гжендзельского і трудно діждатися розправи (сміх), а тимчасом та спілка заявляє, що витягнення її справи на денне світло послом Стапіньским тільки їй помогло, бо вона дістає експльоатацію тих лісів на дальших 5 літ. (Голоси: Де є найвизша Контрольна Палата?).

На чолі спілки „Попрад", що займила ліси Мушини Криниця, стоїть інж. Войдила, визначний пястівчик. Непоодиноминй праліс є в такому стані, що незабаром зникне з лиця землі, бо кождий лісничий і урядник бере в лапу, а дерево з ліса зникає днем і ніччю, така там господарка.

В бюрах людової спілки працюють ще й доси урядовці давної спілки Фальтер і Датнер, в „Зрубі" головним махером є жид Гетц.

Що до всіх контрактів мушу сконстатувати, що їх умове додержано, а мимо цього їх не розвязано.

Вказує на смішно низькі ціни, наложені спілкам за дерево, прим. за 1 м має заплатити 65 марок, підчас, коли ціна торгова виносить 500 марок.

Такі контракти може заключувати лише банкрот. А хто то є деревна Спілка? Фальтер і Датнер. Це не тільки страшна економічна кривда, але й обида держави. (Марвег: смарката управа!) Коли спілка не достарчить дерева в припатим речинці, то платить 43 марок кари за кождий m³. Це хиба заохота, щоби не достарчувати. (Пос. Лютославскі: котрий міністер згодився на це?) Один з тих контрактів підписав віцеміністер Дудек. Для відбудови, кромі трохи кльоців, та спілка ніщо не достарчила. Треба би отже контракт розвязати, але є там маленький брак: не сказано, коли дерево належить до старчити. (Голос: за сто літ!) — Далі говорить бесідник про „Аграрно-кольон. спілку", яка передала свої агенди „Польській Сосні", в якій проводять также Пястовці, і то самі посли. — Чому передано агенди „Польській Сосні". Це товариство (агр.-кольон.) досі не законтрактувало розпарцельованих ґрунтів і тому покупці мусять тепер за закуплений в Стрийщині в 1919, 1920 і 1921 рр. ґрунт по 15 тисяч за морг, нетільки доплачувати по 50 і 60 тисяч за морг, але й зречися попередних умов. Тому цьому Т-ву було не на руку давати тим людям домики; на які одержали 5 мілїонів, бо знало, що тоді вже не викине людей і не зможе підвисшити ціни. Цілком зрозуміло отже, що той контракт розвязано.

Переходжу до контракту з „Загродою". Є там властиво пять контрактів. Перший підписаний в липні 1921 р. віцеміністром Дудком. Спілка має достарчити 24.000 мтр. будівельного дерева річно, з тим, що як доставить його до пів року, то 10 мілїонів почислиться їй за 11. В документах сказано, що друга фірма оферувала 32 м. будівельного матеріялу за кождих 100 м. дерева. Мимо цього віддано це саме дерево „Загроді", яка дає лише 16 м. будівельного дерева (!) за 100 м. То значить, що на кождих 100 м. зроблено ординарний презент 16 м. дерева! (Голос: до прокуратора!)

Далі згадує бесідник про якогось Гутнера, який мав одержати ті ліси, а якому „Загрода" дала 1700 м. дерева відступного.

Спілка та дістала тартаки в Устриках дол. і Старяві. Та до останнього часу ті тартаки стояли без діла, підчас коли 200 тисяч польських родин не має даху над головою.

Бесідник зраджує, що ліс почала спілка експльоатувати щойно, коли довідалася про лист Стапіньского до Ленкевіча, в якім він питає про роботу Спілки. Знова тепер зрубане дерево буте і марнується. Звертає увагу міністра на те, що не розписувано публичних оферт та продовжено контракт з 1 на 5 літ, що букове дерево віддано за 35 проц. на опал, що контрагентом буває державний урядник. Вказує на повільність експльоатації і цілковитий застій у відбудові. (Голос: Де Нарутович? Другий: Пише закон про відбудову.)

В кождім місті маємо уряди відбудови і віддаємо каригідно такі терени.

Чи Польща може розвиватися серед таких умовин? Кидаємо фразами про патріотизм, а тимчасом губимо Польщу.

Вказує, як марнується публичне добро а за границею затягається позички та висловлює надію, що ті справи не підуть виновникам на сухо. Остерігає голову контр. палати перед невмісним добором урядників, та апелює до Пястовців, щоби зробили з тим усім порядок. Ставить резолюції в напрямі поправи лісової господарки, в яких м. и. домагається кари для віцеміністра Дудка та в закінченню завважує, що подібні порядки панують і в приватних лісах, про які він ще буде говорити.

Один з бесідників, які забирали голос в справі цеї панами, сказав: „Якщо навіть тільки частина з наве

дених фактів була би правдива, так й це образ так жахливий, що слід би нам призадуматися, чи не є ми гробокопателями Польщі. „Złodziejstwo przepłata się z oszustwem“.

демічні хорі, а в куті близько 20 робітників і робітниць друкарських!! — Та хоч би то ще й було за „стіною“ по правді! А це одно подвіре і для хорих і для сиріт, одні і ті самі сходи! Але це—українські діти! Визіви хорих нехай вдихають — нехай ковтають бацилі! А як котре захоріє чи пропаде, — ну і щож, се українські діти!!!

тальна прислуга і хлопцям і дівчатам призначено спільну спальню в одній невеличкій комнаті!!

Так щож? Те все мусить уступити перед важніщим диктатом, а саме, що шпиталь мусить бути в „Василіянській друкарні“. Так, так! На то нема ради. Є в місті шпиталь окружний; є в нім павільон епідемічний, тільки його яко тако приладити. Але якже би то виглядало? „Przecież Bazylianom nie dzieje się żadna krzywda!“ — сказали в воєвідстві.

Совітська Росія.

Нові арешти в Москві.

В Москві відбуваються численні арешти серед командного складу червоних частин, розміщених в Москві і околиці, як також серед служачих в центральних воєнних управах. Між арештованими більшість б. царських старшин. Арешти відбуваються в найбільшій тайні. По місті кружляють поголоски про заговір на теперішний склад совнаркома в звязку з цим напрямом, який в останній час приняла його внутрішна, головнож зовнішна політика. З другого боку можна навязати ці події з ліквідацією ЧК.

Засідання Центрального Виконавчого Комітету.

Дня 22. лютого відбулося в Кремлі пленарне засідання Центр. Виконавчого Комітету комінтерна. Прочитано доклад про діяльність партії у всіх частях світа. В імени німецької комуністичної партії виступила Кляра Цеткін, котра схарактеризувала економічне положення Німеччини як функцію зросту промисловости і вивозу на грунті катастрофального упадку німецької марки. По її словам мимо пригнетеного і озлобленого настрою німецького пролетаріяту є инші обєктивні дані для соціяльної революції. Положення Німеччини—говорила Цеткін — нагадує альпейський ледник і достаточний розмах орлиних крил, щоби повстала сніжна лявина. Атмосфера Німеччини наповнена електричністю. По її обчисленням комуністична партія в Німеччині має 300.000 членів. В імени французької комуністичної партії виступив Кашен, котрий заявив, що ця партія числить 130.000 членів. Від чехословаччини виступали Бурян і Крайбіх. Польську комуністичну партію заступав в президії Валецкі.

Закон про передачу церковних річей голодним.

В Москві президія В. Ц. И. К. оголосило декрет про вилучення церковних цінностей для допомоги голодуючим. Патріярх Тихон в цій справі випустив до духовенства відозву.

В першу чергу підраховується Петроград: в соборах Петрограда є величезні цінности: ризи, образ Спасителя в Ісаковському соборі в три четверти аршина, вироблена з чистого червоного золота. Надпись на вікні зроблена з діямантів високої цінности. В одним з образів діямантів великих трийцять вісім каратів, середних трийцять каратів і малих $14^1/_2$ каратів. В Казанському соборі золота риза казанської ікони, вагою 10 фунтів—в ній алмази 1432 шт.; 16.655 діямантів подвійної грані; 638 рубинів, 155 изумрудів, 7 сапфирів і 1400 перлин.

Редукція університетів.

„Руль“ доносить, що Луначарський проектує редукцію університетів в Росії до чотирьох. Причиною цього має бути недостача грошевих знаків і неможність удержати всі університети.

Троцький за весняною воєнною кампанією.

Науен. (ПАТ.) Радіо. Троцький на воєнній раді поставив внесення, щоби з весною перевести енергічну кампанію проти протибільшевицьких сиберійських республик і Далекого Сходу. Совіти бажають мати свобідний доступ до Спокійного Океану.

Боротьби на Далекому Сході.

З Чіти доносять до Москви: Задні неприятельські сторожі, котрі намагаються здержати наш похід на перед, побили ми дня 16. лютого ц. р. і відперли з великими втратами для неприятеля. Вони відступили в південному напрямі. В останньому часі чути в околиці Владивостока часті детонації. По донесеням населення, Японці висаджують у воздух укріплення Владивостока.

Останні телеграми з Москви доносять, що наслідком сильного опору білих військ на Далекому Сході, здержано дальшу офензиву червоної армії.

Большевицькі методи.

Як доносять з Москви, при виборах нового виконавчого комітету в Ташкенті вибрано 3 безпартійних, 6 серів, 2 меншевиків і 3 комуністів. Старий Ц. В. К. відказався передати новому власть, арештував нових членів Ц. В. К. і назначив нові вибори. В це вмішались військові частини. Вони освободили арештованих і прогнали з Ташкенту старих членів комітету. Наслідком цього Москва була приневолена визнати новий комітет.

Червоний департамент поліції.

В совітській Росії при комісаріяті внутрішних справ згідно з ухвалою Совнаркома з 25. лютого має відкритися окремий східно політичний відділ, куди передається діла Всеросійської Чека і всіх губ чека, які ще не закінчені слідством. Тимчасово відділом буде завідувати Менжинський.

Весь відділ ділиться на 6 підвідділів: 1) Загально політичні. 2) закордонної агентури і еміграції, 3) внутрішньої агентури і політичного догляду, 4) адміністративних кар й заслання, 5) слідчий, під верховним доглядом державного прокуратора і 6) автономних і самостійних республик, які входять в склад російської федерації. Половина персонального складу Всеросійської чрезвичайки переводиться в новий відділ.

Платня на залізницях.

З 1. лютого на залізницях совітської федерації введена нова тарифа на білети, по якій білет від Петрограда до Витебська коштує 480.000 руб., до Гомелю 640.000 р., до Москви 512.000 руб., до Харкова 832.000 руб., до Одеси 960.000 руб., до Баку 1,500.000 руб.

Шпитальні вилиди сходять в мійську річку, що перепливає передмістє Винники і йде на сусідські села. Люди черпають воду і до варива і до прання; дітвора в місті купаєсь — не безтого що й пють ту воду. — Чи не диво? Шпиталь „поборює епідемію“ в Василіянській друкарні, а ви Винничане і сусіди пийте бацилі на ваше здоровле. Мійські лікарі здвигають раменами на се, магістрат мовчить, староство не дивиться в той бік, бо за се „поборюється епідемію в Василіянській друкарні“.

А як би так заглянути в сам той шпиталь! Господи! Який там лад, яка господарка! Без води, без дезінфекції, без опалу. Хорі клекнуть на зимно, на брак догляду. Кухня така брудна, мокра, захляпана, що як би хорий там заглянув, певно не переболів би тифозної кризи. Сміття, попіл, бруди кухонні, відходи виливається на публичну дорогу.

Хорі в тім шпиталю мужчини і жінки, хлопці і дівчата — всі в одній кімнаті! Ба, але не тільки хорі відбувають коедукацію гігієнічну — відбуває її так само шпи

Є на передмістю будинок обширний, з огородом, ізольований, де був шпиталь за часів австр. і української війни — проситься, щоби там умістити епідем. шпиталь — але се не українська хата!

Метрикальні містерії.

Як відповідь, на відомий читачам „Гром. Вістника“ (ч. 3.) обіжник сокальського староства в справі ведення метрик, священики белзького дек. переслали на дняк до тогож староства слідуючу заяву: „До світлого Староства в Сокалі. Підписані священики гр. кат. обряду белзького деканату повідомляють Св. Староство, що до розпорядку тогож Староства з дня 23. I. 1922 ч. 272 (в справі мови в метр. книгах і в урядовій переписці), не можуть примінитися тому, що воно противиться розпорядженню Преосв. Ординаріяту в Перемишлі, котрому підписані священики складали присягу канонічного послуху. Цеї присяги підписані ніяк зломити не можуть. Нехай світле Староство в згаданій справі віднесеться до епископського Ординаріяту гр. обряду в Перемишлі Белзський деканат — дня 4. II. 1922“. (Слідують підписи). Від себе додаємо, що перемиська Еписк. Консисторія внесла д. 30. січня ц, р. під ч. 15 (Орд. рекурс до польського Міністерства віроісповідань і освіти проти розпорядку львівського воєвідства з д. 21. XII. 1921 р. ч. 5634/О.І./921 виданого в справі мови, в якій ведуться метрикальні книги, а тим самим і проти усіх розпорядків галицьких староств, виданих в слід за повисшим розпорядком воєвідства (гл. Перем. Еп. Відом. ч. 1. із 1922 р. стор. 15).

РІЖНІ ВІСТИ.

Правосильність рижського договору заквестіонована.

Парижські часописи обговорюючи офіціяльний комунікат бульонської конференції підчеркують, що редакція того комунікату є того рода, що висловлює вона двозначно застереження, по думці якого генуенська конференція з гори не визнає правосильности рижського договору.

Договори.

В звязку з конференцією в Бульонь сір Мер „Тамп“ потверджує коментарі французьких денників і пригадує програму денного порядку нарад генуенської конференції, на основі якого істнуючі договори не можуть бути змінені. Ця клявзуля, потверджена щойно в Бульонь має бути застосована до договорів, заключених у Версалі, Ст. Жермен, Нюіль і Тріанон, а натомість будуть вилучені з під цієї клявзулі договори: севрський, берестейський, рижський та російсько-балтійські договори. (ПАТ.)

Поанкаре вибирається до Риму.

З Парижа наспіла звістка, що Поанкаре вибирається до Риму, щоби порозумітися з новим італійським премером Факта у всіх актуальних міжнародніх справах.

Литва запрошена на конференцію в Ґенуї.

Італійський посол в Ризі вручив литовському послови Заунісови запрошення на ґенуенську конференцію. (AW).

Совітський представник в Ковні.

До Ковна прибув новий совітський представник Дафтіян, якого приняв президент республики і міністер закордонних справ. (Рпр.)

Перед конференцією в Ґенуї.

В англійських політичних колах твердять, що приготовна конференція знатоків в справі ґенуенської конференції має зібратися в Льондоні дня 3. марта. Усталення цього реченця залежить ще від згоди Італії, Бельгії і Японії. Знатоки мають приготовити і розслідити програму ґенуенської конференції.

Перед конференцією в Ґенуї — як подає аг. Аваса — Поанкаре має удатися ще до Льондону, щоби нарадитися зЛьойдом Джорджем.

Дописи з краю.

Епідемічний шпиталь в Жовкві.

Жовква невелике містечко, а криє в собі не одно диво, якого мабуть не то в Малопольщі але і в цілій Польщі не здибаєте. Ось та ким дивом є „епідемічний панствовий шпиталь“.

В самій середині міста, зараз коло ринку, біля головної церкви, де скупляється народ з міста і з цілої околиці, між монастирськими будівлями, вишукано йому місце в Василіянській друкарни.

Ще в січни 1920 р. зіпхнено всьо друкарське діло в один кут, в галю машин друкарських, а решту будинку, салю складачів, канцелярії, магазин і т. д. забрали на шпиталь. Тільки кутик на підддашу оставлено для сиріт, яких тут є понад 20! — І чи не диво? Епідемічні хорі з цілого повіту — а за стіною 20 наших сиріток! — Епі

Справа німецьких відшкодовань.

Агенція Аваса доносить, що д. 8. марта відбудеться в Парижі конференція міністрів фінансів: французького, англійського, італійського і бельгійського. Конференція займеться спеціяльно справою німецьких відшкодовань і виплат та коштів удержання окупаційних військ.

Мала антанта і Польща.

Празька „Тагеспост“ доносить, що в Білгороді відбулася нарада державних мужів Румунії і Югославії при співучасти польських і чеських повновласників. Представник польського уряду мав заявити, що польський уряд приступає до малої антанти.

Югословянський міністер закордонних справ Нінчіч по повороті з Букарешту заявив представникови часопису „Время“, що разом з румунськими державними мужами випрацював проєкт нового політичного угрупування, в якого склад війшли би Югославія, Румунія, Чехословачина і Польща.

Афґанистан і Анґора.

В Ангору прибула афганська місія, яка заявила в імени еміра, що він буде заходитися в Англії біля приспішення допомоги Грекам.

Совіти занепокоєні Анґорою.

Як доносять з Константинополя, з приводу виїзду до Европи комісаря для закордонних справ Юсуф-Кемаля-паші совітський уряд зажадав від ангорського вияснення. У відповіди було сказано, що Юсуф-Кемаль-паша не уповажнений підписувати якінебудь міжнародні зобовязання.

Золота медаль Вердену.

Американський посол в Парижі М. Геррих повідомив французьке правительство і муніціпалітет м. Вердена, що американський народ пересилає героїчному місту свій дар — золоту медаль.

Мала антанта радить.

„Н. Фр. Прессе“ одержала звістку з Білгороду з 27. и. м.: „Трибуна“ доносить, що конференція премєрів малої антанти на бажання Чехословаччини відбудеться не в Білгороді, а в Прешбургу. Реченець конференції ще не означений. Передбачують, що це станеться дня 15. марта. Конференція знатоків відбудеться одначе дня 1. марта в Білгороді.

Латишсько-німецькі переговори.

Радіо з Айльвезе подає: Латишсько-німецькі переговори стрінулися мабуть, з труднощами. Латишська преса заповідає економічні репресії проти Німеччини в формі вимкового пла і т. д.

Комітет ощадности в Анґлії.

Ліфилд подають: Комітет ощадности сер Джеденса покінчив свої праці і видав третє й останнє звідомлення. Пропоновані ощадности виносять 100 міліонів фунтів стерлінгів, вчисляючи ощадности спричинені рішенням вашінгтонської конференції в справі зменшення числа кораблів. Проєкт містить зменшене англійського гарнізону в домініях і кольоніях і окупованих областях.

Більшевики покинули Персію.

„Тамп“ довідується, що з початком лютого повстанчє населене в північній Персії прогнало більшевиків з краю. Більшевики мусіли втечи на Казказ.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вкл. кн. 40.000.

З жидівських справ.

Новий сіоністичний конґрес.

„Хвіля“ подає за лондонською „Цайт“: З міродайних жерел довідуємося, що кермуючі сіоністичні кола числяться з можливістю скликання надзвичайного сіоністичного конгресу. Конгрес відбувся би нечайно по очікуваній ратифікації палестинського мандату Радою Союза Народів в квітневій сесії.

В конгресі взяли би участь делегати карльсбадського конгресу. Одним з його головних засідань буде ухвалення резолюції в справі скликання всесвітного жидівського конгресу, який займеся би питанням відбудови жидівської Палестини.

Цивільна адміністрація в Палестині.

Ж. К. Б. довідується, що дня 1. квітня буде введена в Палестині цивільна адміністрація, оперта на тих самих засадах, що в Мезопотамії. Зміна адміністрації має причинитися до зменшення військового гарнізону та зменшення коштів адміністрації.

Жиди і Араби.

Напруження поміж Арабами і Жидами триває дальше. Арабські часописи пишуть, що Жиди перепачковують до Палестини зброю і муніцію. Ця вістка викликала в арабських колах велике занепокоєння.

До Палестини прибув відомий оріенталіст і прихильник порозуміння Жидів з Арабами Штравс, професор етнографії з Будапешту. Він пропагує створення на Сході семітського осередку, який причинився би до розвитку обох культур — жидівської і арабської. До змагань Штравса відносяться прихильно Араби, тому можливе, що вони увінчаються успіхом.

Протижидівська агітація на Мадярщині.

Ж. К. Б. подає, що після розвязання мадярського парляменту в цілім краю ведеться протижидівська агітація під кличем найзавзятійшої боротьби з Жидами.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

НОВИНКИ.

— **„Новий Журнал“.** У вчорашньому числі нашого щоденника, через недогляд коректора, попалася реклямова оповістка неозначеного близше часопису „Колося“, що невідомо де мав би появлятися під редакцією одного з провінціональних лицарів промислу. Між иншим подано там довгий спис „запрошених“ до співробітництва письменників, яких більшість, як нам вдалося ствердити, ніким запрошена не була, при чому їхніх імен надужито для невідповідальної реклями. Тож дорогою устанoвлено, що більшість мнимих „співробітників“ „Колосся“ за ніяку ціну не приняла би участи в журналі такої безформенної провенієнції.

— **Осторожно з провокаторами.** На взірець російської охрани пробують і агенти „братнього“ народу працювати „для добра обох народів“ замешкуючих наш край. Ось зразок: До селянина Дзюбанського в Острові, теребовельського повіту, зайшов вечером якийсь обірванець і представившися за полоненого, вертаючого з Росії, попросив о нічліг. Господар з першу не пізнався на пташку і дав йому добре повечеряти, та коли сини почали підозрівати в гостю провокатора, господар зажадав щоби „гість“ шукав собі иншого нічлігу. Полонений пішов до сусіда Королишійного і там переночував а вставши рано о 3. год. рано, викликав Королишійного на обійстя і заявив йому, що він „прийшов робити повстання“ і просив у нього помочі. Та й Королишин зразу догадався, що це за „повстанець“ і прогнав його з обійстя. О 11 год. перед пол. арештувала місцева жандармерія обох синів Дзюбанського і привела їх на постерунок. Вони не дуже здивувалися, коли застали тут того самого „полоненого“ в елегантськім одягу. Він на спілку з жандармами взяв їх на допити а опісля перевів в їх хаті 4-годинну ревізію, яка розуміється, не мала ніякого успіху, хоча шукали навіть в попелі за скорострілом...

— **Голодівка в самбірській тюрмі.** У самбірській вязниці розпочали дня 26. лютого голодівку арештовані з приводу першомайської маніфестації. Вони сидять там уже десять місяців, слідство давно скінчене але акту обжалування ще й досі їм не вручено.

— **„Тягнуть“ данину.** Дня 20. лютого перевела християнопільська поліція ревізію у Павла Гумена в Маджярках і шукала за відозвами зверненими проти данини. В звязи з цим арештовано селянина П. Гана в Острові а по докладній ревізії випущено його на волю.

— **З діяльности прокураторії.** „Письмо з Просвіти“ чч 11—12 і „Світло“ чч. 1—2 підпали конфіскаті польської прокураторії.

— **Найновійший лік.** З Ростова доносять, що большевики розстріляли 117 дітей одного російського приюту, які захорували на носатину. — (Р.)

— **Війна з саранчею.** Большевики задумали боротися на весні з саранчею при помочі літаків, яких ескадри будуть висилані в навіщені саранчею околиці. — (Р.)

— **З „Товариства для розвою руської штуки“.** Стоваришення це, основане 1898 р. за ініціятивою бл. п. дир. Вас. Нагірного і Ю. Панкевича та А. Пилиховського, має після статута на цілі: дбати про розвій української штуки, а з окрема малярства, різьбарства і золотарства, так церковного як світського, поміж членами стоваришення, шукаючи для них відповідних жерел зарібку, уладжування вистав, удержування артистичної робітні, посередничення при купні і продажі творів штуки і спомагання в міру фондів артистів і артистичних помічників. Стоваришення це не проявляє від 1912 р. ніякої діяльности. Щойно на днях зійшлися деякі члени ради і дирекції, уповажнили п. А. Оприска і П. Сенюту до відшукання і зінвентаризовання движимого майна стоваришення, находячогося у переховуванню в ріжних наших інституціях і приватних осіб, та скликати на середу 1-го марта ц. р. о 7. год. вечером до льокалю „Міщанського Братства“ вул. Руська ч. 3. І. пов. сходини членів стоваришення в ціли обмірковування способів оживлення і відновлення стоваришення. З огляду на вагу цілий, які стоваришення після статута має до сповнення — належить сподіватися, що члени зійдуться численно і доложать заходів, щоби стоваришення відновити і дати почин до як найкращого його розвою.

— **Конокради.** В Липівці, пов. Перемишляни, арештовано по довгих пошукуваннях конокрадів: Гринька Острівського, Абрумка Печеника і кілька їх товаришів з сусідних сіл. Шайка та оперувала в повіті довший час і була так зручно зорганізована, що один зі злодіїв сам

ТЕЛЕҐРАМИ.

Покінчення ірляндсько-анґлійських переговорів.

Льондон. (ПАТ). ВКБ. Переговори англійських делегатів з представниками провізоричного ірляндського правительства покінчено, Черчіл зложив сьогодни в палаті громад звіт з їх висліду.

Троцький проти демобілізації.

Берлін. (ПАТ). З Москви: Троцький виголосив на воєнній раді промову, в котрій виступив проти жадання, яке кілька разів появилося за границею в справі демобілізації червоної армії. Заграниця хоче використати страхіття голодової катастрофи на великих обшарах Росії, щоби з Росії зробити свого раба під політичним і економічним оглядом та, щоби повалити в Росії власть працюючого люду. Це вистарчить, щоби занехати всяку можливість добровільного розоруження Росії. Внесення Троцького о признання 15 міліонів рублів у золоті на закупно оружя ухвалено одноцушно.

Москва. (ПАТ). На засіданню „ВЧК“ Троцький реферував справу невідкличности якнайскорійшого закупна оружя за границею для совітської армії. Оружя це слід закупити перед генуенською конференцією, бо вона може ухвалити обмеження зорувань. „ВЧК“ акцептувала аргумент Троцького.

Стріча Поанкаре з італійським президентом міністрів.

Рим. (ПАТ.) Часописи доносять з Парижа, що Поанкаре в найблизших днях бажає стрінутися з італійським президентом міністрів Фактою.

Італія годиться на новий реченець конференції.

Рим. (ПАТ.) „Трібуна“ заявляє, що є правдоподібне, що Італія згодиться на устаління нового реченця генуенської конференції. Часопис заперечує чутки, начеб Тітоні мав бути предсідателем конференції.

Становище Америки.

Париж. (ПАТ.) По донесенням „Дейли Телеґраф“ з Нюйорку, Америка займає прихильне становище в справі тіснійшого порозуміння між Англією і Францією. Америка вдоволена, що Поанкаре продовжає політику Бріяна та що збільшуються надії успішного покінчення конференції в Генуї. З огляду на відложення конференції, правительство Зєд. Держав мав нагоду наново перестудіювати її програму і рішити, чи Америка вишле до Генуї своїх представників. През. Гардінг дальше не бажає, щоби Америка мішалася до европейської політики, але як і кілька членів кабінету, є цієї думки, що було би корисне, колиб американська делегація поїхала до Генуї. Самособою, що тоді програма конференції мусіла би обмежитися до справ чисто економічних.

Боротьби в Ірляндії.

Бельфест. (ПАТ). Вибухла тут бомба й ранила тяжко дитину. Опісля впало більше револьверових стрілів. Жовніри відповіли крісовою пальбою.

Деблін. (ПАТ). Жовніри республіканської армії вперлися в Кленмен до жандармських касарн, зайнятих Англійцями і забрали багато крісів і муніції.

Право голосовання жінок.

Вашінгтон. (ПАТ) Найвисший трибунал затвердив поправку конгресу, ухвалену конгресом 1919 р., яка признає жінкам право голосовання.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Експльоатація України.

В Москві затверджено устав акційного товариства для України. Нове товариство, як подають совітські газети, має вести торговельні операції не тільки на Україні, але і в Центральній Росії. В склад тимчасової президії входять представники нар. ком. харчування, В. С. Н. Х, Внешторга і держ. банку.

„Хазяйство України".

Як подають большевицькі газети, „Українська економічна рада" постановила організувати паеве товариство, котре було б видавцем газети „Хазяйство України" на комерційних основах.

Акційні товариства в Німеччині.

В німецькій промисловости спостерегається досить значна реорганізація приватніх підприємств в акційні товариства. Перехід пояснюється частково і деякими вигодами, які виникають з виплатою податків, але головним чином ця реорганізація звязана зі знишкою німецької валюти.

В Данії

3. листопада 1920 р. до січня 1922 р. ціни в Данії знижилися на 225 пунктів. Гуртові ціни були в 1921 р. в середньому на 150 прц. вище до військових. Скількість безробітних також, як і в других скандинавських країнах складає третину загальної скількости робітників. В цьому році скількість безробітних дійшла до 9000 людей; закордонний торг скоротився, довіз знизився до півтора міліярда корон, а саме на половину, вивіз знизився на 125 міл. корон.

Клопіт з високою валютою.

За два місяці чеська корона піднеслася вдвоє на цюріхській біржі, а то з 5 швайцарських сантімів до 10. Деякі оптимісти думають, що чеська корона має шанси зрівнятися з італійським ліром або французьким франком; инші кажуть, що вона осягне 15 швайцарських сантимів. Дальший її рух годі передвидіти, тому що вона є предметом гри.

Звишка чеської корони спричинена перш усього активністю чеського торгового білянсу в останніх двох роках. Відповідала цьому осторожна і фахова фінансова політика чеського уряду, який рішив, що друкування паперових грошей допускається лише на випадок покриття відповідними претенсіями до австро-угорського банку. Фінансова влада не спиняється і перед непопулярними податками, вищою тариф, скороченням урядничих пенсій і звільненням злишніх службовиків. Звісно, що висока вартість чеської валюти відбилася дуже некорисно на чеській торговлі і промислі, які попали в тяжку кризу. Упав збут чеських товарів, давні замовлення відкликуються або купуючі фірми домагаються знижки цін після заключених уже умов. Через зміну відношення чеської корони до німецької марки, торговля з Німеччиною підорвана в корені. Число безробітних людий зросло до 50000. Тому чеські промисловці висловлюють бажання, щоби чеська корона не тільки не підсвішувалася до 15 швайцарських сантимів, але навпаки, навіть трохи обнизилася, бодай до 8 сантимів.

Ціни рільничих продуктів у Львові.

Урядовий звіт збіжевої і товарової біржі з дня 27 ц. м.: За 100 кг.: пшениця краєва 14.500, жито гал. 9.600, ячмінь броварняний 8.500, пашний 8.000, овес 8.600, кукурудза краєва 1050, румунська Снятин 0.000, бараболя бров. 0.000, фасоля біла 14.000, краса 12.000, горох пільний 11.000, горох „Вікторія" 00.000, бобик 8.000, вика 0.000, мішанка пашна в зерні 7.000, лубін 0000, гречка 9.600, мука житна 70 прц. 13.700, 60 прц. 14.900, мука пшенична 60 прц. 19.200, 50 прц. 21.700, 40 прц. 00.000, пшеничні отруби 6.000, житні 5.800, макухи конопельні і льняні 9.500, ріпакові 0.000, ютові мішки 75 кг. за штуку 460, уживані 000, конюшина червона 92.000, солома прасована 2.600, сіно волинське 3.500, сіно краєве прас. 4.400, лен 18.500, каша греч. 19.000.

...опроваджував жандармів по селі в часі ревізії і слідства і розуміється, не запровадив ніколи до злодія.

— **Грошеві перекази.** По думці нового розпорядку не наліплюється на грошевих переказах почтових значків тільки оплачується їх готівкою до рук приймаючого урядника.

— **Обмеження еміґрації до Америки.** Еміґраційний комітет в Вашінгтоні здержав всяку іміґрацію до Америки. Можуть іміґрувати лише родичі до дітий, жінки до мужів, мужі до жінок, діти до 18 лт до роличів, а сироти до 16 літ до своїх братів і сестер, о скільки ті особи, до яких хто удається, набули вже право американського горожанства, або перебувають там принаймение 2 роки (декляранти) або були жовнірами американської армії. Крім того допускається туристів, професорів, священиків, студентів, домову службу і професіоністів, потрібних в Америці.

— **„Кардинальський делеґат".** До дому латинського ксьондза в Брушневі зголосився в його неприсутности якийсь польський офіцер і представився, як делеґат кардинала Каковського, — а за ціль свого приходу подав, що він прийшов повідомити пароха про його перенесення на парохію в Білянах. З вши обід, обіцяв господині прислати цукру зі своєї цукроварні і відїхав. По приході пароха запримічено брак сиґнету і инших дорогоцінностей. Показалося опісля, що той делеґат, то той сам Солтиковскі, що „виступав" у Варшаві як „гр. Тишкевич"!

— **Виявися і до франків.** В Польщі показалися в обігу сфальшовані 1000-франкові французькі банкноти. Папір їх грубший а рисунок менше виразний, як на правдивих. В водяним знаку під числом 1 000 бракує написі: „Mille Francs".

— **Зірвання мостів на Сяні.** З Перемишля нам доносять, що криги зірвали на Сяні кромі провізоричного деревляного мосту і великого залізного ще великий деревляний міст на торговиці. Стоїть ще тільки залізничний міст, але й цей поважно загрожений, бо з гори наближаються грубі меси леду. Наслідком цього Перемишль відтятий від Засяня і заходу. Криги зірвали також міст на Вигорі під Перемишлем.

— **Цікава статистика.** „Observer" подає, що земля має 1.177 міліонів мешканців. З того припадає в міліонах на: Европу 500, Азію 900, Африку 150, Америку 220, Австралію 7. Поодинокі держави числять в міліонах: 1) Росія (в Европі і Азії) 130, 2) Зєдинені Держави 106, 3) Німеччина 60, 4) Велика Британія 47, 5) Італія 40, 6) Україна 40, 7) Франція 39, 8) Польща 27, 9) Еспанія 23, 10) Румунія 15, 11) Югославія 14, 12) Чехословаччина 14.

— **З театру.** Ідучи на зустріч бажанням укр. приватних і безробітних державних службовиків, українського приватного учительства, студентства і широких верств робітництва, які із матеріяльних причин не можуть ходити до українського театру, дирекція театру задумує від 7. марта почавши давати покищо два рази на місяць у вівторок спеціяльні вистави найкращих перекладних пес по знижених цінам. Перша така вистава відбудеться у вівторок, дня 7. марта ц. р. Виставлена буде драма Г. Ібсена „Примари" під режісерією Олександра Загорова і при участи добірного ансамблю. Належить сподіватися, що українське громадянство численною фреквенцією докаже наглядну конечність уладжування таких вистав.

ЖЕРТВИ.

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках польських: Софія Орисківна Львів 1120 кличе: проф. Миколу Панчука Львів, проф. Онуфрія Погорецького Львів, д р Волод. Охримович Львів 1000, Стефанія Наболотна Підгайці 500 кличе: Евгенію Левицьку Підгайці, Зофію Мелшикевич Говилів, Ірину Гладишовську Калуш, Галю Луцьку Янчин, д-р Юл. Лещій Львів, Федір Сташинський Луцк 50, о. Евген Кароль Микулинці 100 кличе: д-р Николу Бика з Копичинець, о. В. Гірку з Довжанки, о. Онуфера з Козівки, о. Роман Лободич Галич 500, Адольф Турко Люблинець 750 кличе: Галю Менцінську з Маластова, Олю Криницьку Лібуша, Стефанію Лебедович Мамина, Нестора Яцева Маріямпіль, Іван Ткачук Підгайці 4975, о. Евстахій Качмарський Славсько 1000, Анна Миколаєвич Тернопіль 1000 кличе: Люню Мельничук, Антонину Конрадову і Марію Чумак всі з Тернополя, о. Никола Галянт Корчин 650, проф. Сим. Галібей Коломия 1800.

На украинську університетську молодь

зложено з приватних фондів Їх Ексцеленції Високопреосвященного Митрополита Андрея гр. Шептицького мп. 100.000. — Др Панчишин мп. 28.500, д-р Чубатий Микола мп. 25.000, Володимир Мартинець мп. 12.000, д-р Охримович мп. 5.000, д-р Куровець мп. 5.000, д-р Студинський мп 1.000 — Збірка по церквами у Львові в дни 12. II. 1922 мп 49.047 Всім жертводавцям складає на сім місци подяку Центральний Комітет збірок. 794а) 1-1

На „Рідну Школу" зложили в Мп.:

Громада Ільник повіт Турка 6858 яко коляду (кром того заколядовано 5000 на сиротський фонд в Перемишли, які вислано на руки консисторів), коляду зорганізував гром. Василь Кречківський. Читальня „Просвіти" в Щегинях 7352, читальня „Просвіти" в Бориславі 8100 з приводу іменин тов. А. Полохівної. Гром. Утіховичі 10.895 в чім є жертва шкільних дітий, а то: Сушко Текля, Сушко Мик., Когут Настя і Заяць Марія по 100, Гавінський Василь 50, Шевців Роман, Гавінський Максим і Шевців Волод. по 30. Паньків Пазя і Іваськів Гаська по 10, о. Підлісецький 2000 з кафісту. гром. Жидовичі 2700. — Впов. Жертводавцям складаємо щиру подяку. — *Головна Управа У. П. Т.*

На „Рідну Школу" жертвували: о. Андрій Борисевич 6 кріличних шкірок, а гром а Крипякевич одну заячу шкіру.

Д-р Іван і Юля Зілинські складають замісць повідомлень про своє вінчання, що відбулося 19. ц. м.: на Рідну Школу 2000 мп., на українську академічну молодь 2000 мп., на Тов. охорони дітей й опіки над молодежю 2000 мп. і на Тов. „Руслан" при філії акад. гімназії 2000 мп. 792 1-1

НАДІСЛАНЕ.

Подяка.

Неумолима смерть забрала нам найдорожшого сина і брата Корнила Антоновича. Отсею дорогою складаємо найсердечнійшу подяку всім, що прийшли з душевною помічю і причинилися до звеличання похорону. Дякуємо нашим кревним за їх великі труди, які вони посвятили в послідних днях побуту покійного в домі жалоби. Високопреп. о. Притулякови і о. Хавлюкови за провід в похороні. Вп. П. канд. IV. р. сем. уч. Костеви як діріґентови і учасникам хору. Вп. П. Осипови Бойдуникови за Його щирі прощальні слова над могилою і всім Вп. П. за участь в похороні.

795 1-1 **Іван і Павліна Антоновичі сестри і брати.**

Подяка.

Отсим маємо честь подякувати всім тим, які своїм трудом помогли в уладженю равту 7. II. 1922, і в придбанню чистого доходу з равту на цілі Товариства в сумі 103.423 мп. Чистий дохід з буфету в „Українській Бесіді" дня 11. II. 1922. виносить 25 050 мп. — разом 128.473 мп.

796 1-1 **Львівська Філія українського Краєвого Тов. охорони дітей і опіки над молодіжю.**

ОПОВІСТКИ.

Товариство Наукових викладів ім. Петра Могили. В середу 1 марта і в четвер 2 марта виклад проф. д-ра Р. Цегельського на тему: „З царства молекулів". — Саля Української Бесіди. Початок о год. 5 по полудни. Вступ безплатний.

Студентський концерт в честь Т. Шевченка відбудеться дня 29 марта ц. р. в сали ім Лисенка.

З „Товариства для розвою руськоі штуки". Пригадується членам стоваришення, що сьогодня в середу о год. 7 веч. відбудуться в домівці „Міщанського Братства" збори членів стоваришення в справі відновлення стоваришення. Просимо о численну участь. — О. А. Стефанович, д-р В. Бачинський, А. Оприск, П. Сенюта. 1-1

Відчит д-ра Д. Донцова. Заходом Прос. Секції „Союза Українок" відбудеться в неділю, 5 марта о г. 5 ій по пол. в салі „Українскої Бесіди" (вул. Рутовського 22) відчит д-ра Дмитра Донцова: „Поетка національного рісорджімента" (Леся Українка). 1—3

Дрібні оголошення.

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІДРУЧНИК ДЛЯ ПАСІЧНИКІВ МИКОЛИ МИХАЛЕВИЧА

„ПАСІКА“

ДРУКУЄТЬСЯ ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ПЕДАҐОҐІЧНОГО ТОВАРИСТВА І ПОЯВИТЬСЯ В ПОЛОВИНІ МАРТА В ПРОДАЖІ. — ГОЛОВНИЙ СКЛАД В

КНИГАРНІ — СТАВРОПИГІЙСЬКОГО ІНСТИТУТА в піднаймі — Українського Педаґоґічного Товариства

XVIII ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 3. 1—3

ВЛАСНИЙ МАСОВИЙ ВИРІБ! ПЛУГИ З ДЕРЕВЛЯНИМ ГРЯДІЛЕМ І ДЕРЕВЛЯНИМИ ТЕЛІШКАМИ, — — — —
МАШИНИ до ВИРОБУ ЦЕМЕНТОВИХ ДАХІВОК з прасованими формами і децимальні цеховані
ВАГИ продає слюсарня МИХАЙЛА СТЕФАНІВСЬКОГО
у ЛЬВОВІ, вул Варстатова ч. 10. (межи вул. Кордецького а Рицерською). 777 3—10

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від середи 1. марта 1922.

фільмову драму з життя повсенної плютократії великих промисловців, що відграється в Варшаві і Лодзі, в двох частях. Архитвір в 12 актах п. н.

„СТРІЛ“ Серія I. Гра судьби.

Штучні Церковні

:: ЦВІТИ ::

поручає на свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

в СТРИЮ.

Цвіти з полотна в ціні: Букети до свічок середні 1200 мп. пара, більші 1600 мп пара, великі 2000 мп. пара. Букети поставні менші 4000 мп. пара, середні 6000 мп пара, великі 8000 мп. пара, ґірлянда 1500 мп. метер, широка 2000 мп. Цвіти гарні, робота солідна. Ізза навалу праці замовлень не спізняти.

793a 1-2

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Ю. ОПІЛЬСЬКИЙ.

„СУМЕРК“,

дуже цікава і знаменита історична повість з часів визвольних воєн великого князя Свитригайла (1430—1433). Стор. 309. вел. 8°, гарний папір. — Ціна 1000 мп.

Замовлення і письма слати на адресу: Кость Єзерський, Львів, вул. Потоцького ч. 69, II. пов.

На порто долучати: при звичайних посилках 50 мп., при пачках до 5 кґ. ваги 150 мп., Висилається тільки за готівку. Книгарням відповідний опуст.

723 6—10

РЕСТАВРАЦІЯ і КАВАРНЯ „РЕПУБЛИКА“

ЛЬВІВ, ВУЛ. КОСТЮШКА Ч. 1.

Чудова сальонова капеля Надля Іґльовского, зложена з 14 осіб, яку вдалося Управі заанґажувати на короткий час, концертує щоденно від 8 год. вечір аж до замкнення льокалю. В неділю і свята five o clock від 5—7. — РЕСТАВРАЦІЯ у власному заряді, все на маслі. — В кождій порі дня можна одержати теплі і свіжі страви. — БУФЕТ першорядний. — Вина першої якости. — Rendez vous купецького світу.

XII 4—4

---

106 ЗАВЕДЕННЯ БУДОВИ 26—30

ВОДОТЯГІВ і ПОМП

АНТІН КУНЦ сп. зобм.пор. ЛЬВІВ, вул Сапіги ч. 57, партер приймає замовлення входячі в її обсяг діяльности. Помпи трансмісійні та парові для фабрик, гідравлічні барани і вітраки на складі.

Присилайте передплату!

„РІЛЬНИЧИЙ ДІМ“

заступництво Просцейовської фабрики

РІЛЬНИЧИХ МАШИН Ф ВІХТЕРЛЬОГО

НОВИИ САНЧ, ВУЛ. ГОФМАНОВОІ Ч. 1. Контора Ринок ч. 10,

ПОРУЧАЄ: криті керати Віхтерлього, ручні молотільні, кератні молотілні, цілковиті молотілні ґарнітури Віхтерлього зі скіряними пасами. Ручні і кератні січкарні. Млинки до мелення збіжа. Зелізні плуги. Господарям уділяється кредит.

757 6—?

ВОЗИ господарські з першорядних краєвих — — фабрик — — УЛІЇ славянські і американські доставляє

Краєвий Союз Господ. Спілок — — ЛЬВІВ, — — ЗІМОРОВИЧА ч. 20.

IV 1—5

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає отсі книжки:

— Олекс. Барвінський: Історія літератури, в двох томах, Д-р Василь Щурат: 1) На досвітку нової доби, 2) Слово про похід Ігоря Святославича, 3) Пісня про Ролянда, в перекладі В. Щурата. —

79! 1—1

„ПОЛОТНО“ Львів Зіморвича 20. Полотна, цайґи, сукна, мотузяні вироби.

736 9-?

Подаю до відома,

що подана у „Вперед“ звістка, немов би я звинув кравецьку робітню, незгідна з правдою. Я переніс її тільки з вул. Коперника 26 на вул. Хшановської ч. 8 (партер на право.) Дякую за дотеперішне підпертя і поручаюся дальшій ласкавій памяти Вп. Публиці і Всч. Духовенству

АНДРІЙ КОБІЛЬНИК

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХШАНОВСЬКОЇ 8.

Стація трамв. ŁD і UL біля жандармерії.

778 2—2

ДЗВОНИ

з найлучшого металю о чистім, звінкім голосі, по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією

можна купити або замовити в

Першій Українсько-американській лярні і складі дзвонів

К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬ, вул. Тарновського ч. 64.

УВАГА: Моя фірма не мала і не має нічого спільного з фірмою Братя Фельчинські Калуш і Перемишль.

736 7—?

Кождий господар, який бажає: як слід приготовитися до весняних робіт, мати взірцевий сад чи город та урожай і дохід

Та взагалі думає: розвести поступову садівничо-огородничу господарку в хосен собі а другим на взір

хай негайно купить богато ілюстрований підручник з вічним календарем щомісячної роботи в саді, городі і пасіці.

Ціна 360 мп. з почт. пересилкою.

„Рік в садку і городі“

Кооперативам, Читальням „Просвіти“, Вп. п. Учителям при більших замовленнях значний опуст. Як що нема в найблизшій книгарні, кажіть спровадити або замовляйте у видавця Д-ра С. Дмоховського, Перемишль, Зелена 5.

2—3 774

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“.